

Tháo gỡ “điểm nghẽn pháp lý” – Đòn bẩy cho doanh nghiệp phát triển bền vững

09:57 15/07/2025

Có những quy định pháp luật đã bộc lộ bất cập từ hơn một thập kỷ trước, nhưng vẫn tồn tại đến ngày nay, tạo ra những rào cản lớn cho hoạt động đầu tư và sản xuất kinh doanh. Thực trạng này đòi hỏi sự cải cách mạnh mẽ và thực chất để xây dựng một môi trường pháp lý minh bạch, ổn định và khả thi – yếu tố then chốt thúc đẩy phát triển bền vững.

Quang cảnh hội thảo “Nhận diện khó khăn, vướng mắc do quy định pháp luật trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và kiến nghị” sáng 14/7 tại Hà Nội.

Đây là nội dung được nhấn mạnh tại hội thảo “Nhận diện khó khăn, vướng mắc do quy định pháp luật trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và kiến nghị” do Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) phối hợp cùng Bộ Tư pháp tổ chức sáng 14/7 tại Hà Nội.

Luật chống luật, doanh nghiệp “chùn tay” đầu tư

Phát biểu tại hội thảo, ông Đậu Anh Tuấn, Phó Tổng Thư ký VCCI, nhận định, hệ thống pháp luật kinh doanh hiện nay vẫn còn phức tạp, thiếu đồng bộ, minh bạch và đang trở thành “gánh nặng thủ tục” thay vì là “hành lang pháp lý” hỗ trợ doanh nghiệp.

“Có những quy định phát sinh bất cập từ lâu nhưng vẫn tồn tại suốt hơn một thập kỷ, gây hệ lụy lớn cho hoạt động đầu tư và vận hành doanh nghiệp” – ông Tuấn nhấn mạnh.

Mặc dù đã có nhiều nỗ lực rà soát, tháo gỡ mâu thuẫn giữa các luật như Luật Đầu tư, Luật Đất đai, Luật Xây dựng, Luật Môi trường..., nhưng doanh nghiệp vẫn phản ánh sự chồng chéo chưa được xử lý triệt để.

Một ví dụ điển hình là với các dự án sử dụng đất, nhà đầu tư phải thực hiện nhiều quy trình thẩm định lặp lại qua các cơ quan khác nhau, gây tốn kém thời gian và chi phí mà không tạo ra giá trị pháp lý gia tăng. Hệ quả là nhiều dự án bị “ngâm” kéo dài, giảm sức hút môi trường đầu tư.

Ngay cả trong các lĩnh vực được khuyến khích như năng lượng tái tạo, công nghệ cao, hay nông nghiệp tuần hoàn, những quy định chưa cập nhật vẫn khiến nhà đầu tư phải “cân đo đong đếm” kỹ lưỡng trước khi xuống tiền.

Không liên thông dữ liệu - Doanh nghiệp tự xoay trong ma trận thủ tục

Theo luật sư Nguyễn Hồng Chung, Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Liên chi hội Tài chính Khu công nghiệp Việt Nam (VIPFA), hệ thống pháp luật hiện hành còn thiếu tính liên thông, khiến doanh nghiệp gặp nhiều vướng mắc trong thủ tục và tra cứu.

“Một doanh nghiệp mới gia nhập thị trường có thể cần đến gần 10 bộ hồ sơ cho từng quy trình, nhiều nội dung bị trùng lặp. Nếu có một nền tảng pháp lý số, việc tra cứu và tuân thủ sẽ dễ dàng hơn rất nhiều” – ông Chung phân tích.

Giải pháp được đề xuất là xây dựng hệ thống “một cửa pháp lý” tích hợp và số hóa toàn bộ quy trình cấp phép. Điều này không chỉ rút ngắn thời gian xử lý mà còn tăng tính minh bạch, tạo dựng niềm tin với nhà đầu tư trong và ngoài nước.

Ông Nguyễn Hoài Nam, Tổng Thư ký Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP), chỉ rõ hàng loạt bất cập trong quy định thuế, kiểm tra chuyên ngành, truy xuất nguồn gốc và ghi nhãn hàng hóa.

Một ví dụ điển hình: cùng là phế phẩm thủy sản, nhưng nếu từ dây chuyền chế biến sâu sẽ bị đánh thuế GTGT 10%, còn nếu từ sơ chế thì không. Điều này

buộc doanh nghiệp phải chia nhỏ hóa đơn, gây nhiều khó khăn, trong khi bản chất sản phẩm là như nhau.

Bên cạnh đó, quy định không được trộn nguyên liệu nội – ngoại trong cùng một container xuất khẩu cũng gây tốn kém logistics và nguy cơ mất hợp đồng quốc tế, chỉ vì... không đủ văn bản hướng dẫn rõ ràng.

Không để doanh nghiệp “tự bơi” giữa rừng luật

Theo Nghị quyết số 66-NQ/TW của Bộ Chính trị, mục tiêu đến năm 2025 là cơ bản tháo gỡ những “điểm nghẽn pháp lý” đang cản trở hoạt động sản xuất – kinh doanh. Công tác xây dựng pháp luật phải sát thực tế và đồng hành cùng thị trường.

Vì vậy “Cần có một cơ chế tiếp nhận phản ánh thể chế định kỳ để không còn tình trạng doanh nghiệp phải tự mò đường trong một hệ thống luật lệ phức tạp” – Luật sư Nguyễn Hồng Chung đề xuất.

Hiện Ban Chỉ đạo Trung ương về hoàn thiện thể chế, pháp luật đang tích cực rà soát và đề xuất hướng sửa đổi từ những góp ý của doanh nghiệp và hiệp hội ngành hàng. Đây là cơ hội vàng để thực sự đổi mới và hoàn thiện môi trường pháp lý theo hướng hiệu quả bền vững.

Những vướng mắc trong hệ thống pháp luật – nếu không được nhận diện và tháo gỡ kịp thời – không chỉ làm chậm dòng vốn đầu tư mà còn làm xói mòn niềm tin của cộng đồng doanh nghiệp.

Cải cách thể chế không chỉ là nhiệm vụ trên giấy, mà phải là hành động thực chất từ tiếp nhận phản ánh, sửa đổi văn bản, đến đồng bộ giữa các luật và các cơ quan thực thi. Một môi trường pháp lý ổn định, minh bạch và khả thi chính là đòn bẩy quan trọng để phát triển kinh tế bền vững./.

Xuân Hiếu